

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

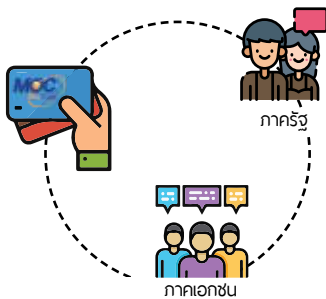
การพัฒนาเศรษฐกิจการค้า จังหวัดให้เข้มแข็ง ผ่านกลไก MOC Biz Club จังหวัดอุดรธานี

MOC Biz Club ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy)

จังหวัดอุดรธานี เป็นศูนย์กลางการค้าปลีกและค้าส่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีโครงสร้างเศรษฐกิจด้านค้าปลีกค้าส่งมากที่สุดกว่าร้อยละ 20 ของมูลค่าเศรษฐกิจทั้งหมดของจังหวัด มีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนกว่า 44,000 ราย แต่มีข้อจำกัดด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากผู้ประกอบการรายย่อย โดยเฉพาะ SMEs วิสาหกิจชุมชน OTOP ขาดการรวมกลุ่มกันเพื่อวางแผนพัฒนาศักยภาพให้เข้มแข็งเติบโตไปพร้อม ๆ กัน กระทรวงพาณิชย์ได้นำแนวคิดในการส่งเสริมการรวมตัวกันของเครือข่ายธุรกิจให้เป็นศูนย์รวมธุรกิจและพันธมิตรทางการค้า เพื่อพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการในแต่ละพื้นที่ตามแนวทางประชารัฐ ภายใต้กิจกรรม “เครือข่ายธุรกิจ MOC Biz Club” เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันธุรกิจ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

การสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย MOC Biz Club จังหวัดอุดรธานี

เริ่มจากการให้ข้อมูล สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานีดำเนินการสร้างความเข้าใจกับผู้ประกอบการทุกกลุ่มจากหลากหลายอาชีพผ่านช่องทางต่างๆ ในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การพบปะพูดคุย เวทีสภาภาพ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มจัดตั้งเครือข่าย

ธุรกิจ MOC Biz Club การรับฟังความคิดเห็น โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกเครือข่ายเข้ามาเป็นตัวแทนในรูปของคณะกรรมการ ในลักษณะจิตอาสา ไม่มีค่าตอบแทน และต้องทำด้วยความสมัครใจ โดยยึดแนวทางและเป้าหมายเดียวกันในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ผู้ประกอบการในพื้นที่โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อย สมาชิกเครือข่ายเป็นผู้คัดเลือกประธานและคณะกรรมการบริหาร ตามความเหมาะสม การสร้างความร่วมมือ เพื่อให้เครือข่ายธุรกิจ MOC Biz Club มีการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารศูนย์เครือข่ายธุรกิจ MOC Biz Club จังหวัดอุดรธานี การกำหนดบทบาทของเครือข่ายธุรกิจ MOC Biz Club จังหวัดอุดรธานี มีสมาชิก Biz Club 212 ราย แบ่งเป็น 4 กลุ่มธุรกิจ (Cluster) คือ

ผ้าและเครื่องแต่งกาย

อาหารและเครื่องดื่ม

เกษตรและเกษตรแปรรูป

การท่องเที่ยวชุมชน

โดยหัวใจของการพัฒนา Cluster ต่าง ๆ คือ การสร้างความร่วมมือบนพื้นฐานของการแข่งขัน โดยผู้เกี่ยวข้องในเครือข่าย Cluster นั้นๆ จะต้องวางแผนกำหนดทิศทางเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ ระหว่างกัน การติดตามประเมินผลและรับฟังความคิดเห็นของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง โดยมีช่องทางในการ

สื่อสารข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ และประชุม MOC Biz Club ทุกเดือน เป็นต้น เพื่อให้เครือข่ายได้พบปะพูดคุย ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

โลก MOC Biz Club กับการมีส่วนร่วมของชุมชน

มีการดำเนินงานเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าในจังหวัดอุดรธานี ดังนี้

1) การพัฒนาศักยภาพชุมชน ชุมชนได้เปลี่ยนจากการใช้สารเคมีในการย้อมสีผ้า มาใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติที่หาได้จากท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและธรรมชาติ โดยได้รับความรู้เทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติชนิดสีใหม่ สิ่งทอย้อมสีธรรมชาติ เช่น สีแดงจากตัวครั่ง รากยอ เปลือกก๋อสีเขียวจากเปลือกมะม่วง เปลือกลิ้นฟ้า ใบหูกวาง สีน้าตาลจากเปลือกประดู่ หรือผลหมาก เป็นต้น ทั้งนี้ การย้อมสีธรรมชาติเป็นองค์ความรู้จากงานวิจัยที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานีและชุมชน เพื่อเป็นการฟื้นฟูภูมิปัญญาและพัฒนาศักยภาพและ

คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น

2) การพัฒนาการออกแบบและการสร้างชุมชนต้นแบบ (Pattern)

ชุมชนได้กลายเป็นแหล่งความรู้ในการสืบสานและต่อยอด นำไปผนวกรวมกับนวัตกรรมสมัยใหม่ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชน โดยการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ กำหนดความต้องการของชุมชนในการส่งเสริมพัฒนา ตลอดจนบอกกล่าวปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินศักยภาพเครือข่ายและกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานขับเคลื่อนและพัฒนาของ Moc Biz Club ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา เช่น กลุ่มทอผ้า บ้านนางาม ซึ่งเป็นกลุ่มต้นแบบของ Cluster ผ้าและเครื่องแต่งกาย เป็นพี่เลี้ยงในรูปแบบพี่สอนน้อง เป็นต้น

3) การสร้างช่องทางการจำหน่ายเพื่อการแข่งขันแบบไร้ขีดจำกัด หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมจังหวัด สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัด เครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อความยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏและอาชีวศึกษาจังหวัด ส่งเสริมและเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือสินค้า OTOP เช่น การขายออนไลน์ การจับคู่เจรจาธุรกิจ (Business Matching) ทำให้ผู้ประกอบการ เปลี่ยนจากการตลาดธุรกิจ B2B หรือ Business-to-Business เป็นการตลาดแบบ B2C หรือ Business-to-Consumer คือการขายสินค้าไปยังผู้บริโภคโดยตรงโดยไม่มีตัวกลาง นอกจากนี้สนับสนุน ขับเคลื่อนศูนย์เครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อความยั่งยืน มุ่งพัฒนาผู้ประกอบการ 4.0 หรือ Young Smart Trader ให้สามารถนำข้อมูลไปดำเนินธุรกิจและส่งเสริมให้เกิดการต่อยอดของชุมชน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการ สร้างความยั่งยืนให้ชุมชน อีกทั้งผู้ประกอบการทางสรรพสินค้าทั้งในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีและพื้นที่ อื่นๆ ได้ให้การสนับสนุนสถานที่จำหน่ายสินค้า ตลอดจนร่วมสนับสนุนทางด้านการตลาดให้กับสินค้า สร้างรายได้และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง

ผลสำเร็จ/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลสำเร็จทางสังคม

 เกิดความรักและสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสให้กับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งเห็นได้จากการให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินธุรกิจของเครือข่าย MOC Biz Club ในลักษณะพี่สอนน้อง โดยไม่ได้มองว่าเป็นคู่แข่งทางการค้า หากแต่เป็นภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมมือกันในการดำเนินงานและขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตไปพร้อมกัน บนความแตกต่างทั้งด้านทรัพยากรบุคคล ทักษะ และโอกาสทางสังคม เป็นต้น

 เกิดบรรยากาศของความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ด้วยดีของหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน เห็นได้จากการดำเนินงานในการขับเคลื่อนกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของ MOC Biz Club ซึ่งมีเป้าหมายเดียวกันในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดให้มีความเข้มแข็งอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

 เกิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน ไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลา รวมถึงมีการพัฒนาต่อยอดให้ดีขึ้น จะเห็นได้จากการที่เครือข่าย MOC Biz Club กลุ่ม Cluster ฟ้าและเครื่องแต่งกาย มีการรวมตัวกันเพื่อฟื้นฟูผ้าโบราณ รวมถึงวิธีการมัด ย้อม ทอให้ยังคงอยู่ และพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ของกลุ่มลูกค้าในปัจจุบัน

ผลสำเร็จทางเศรษฐกิจ

สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของจังหวัดอุดรธานี เนื่องจากสมาชิกเครือข่ายฯ ได้รับองค์ความรู้ ตลอดจนทักษะในกระบวนการผลิต จนทำให้มีการพัฒนาทั้งคุณภาพและรูปแบบของสินค้า ส่งผลให้จากเดิมที่เคยจำหน่ายผ้าทอสีเคมีในลักษณะผ้าผืน ราคา 300-600 บาท/ผืน สามารถพัฒนาเป็นการผลิตและจำหน่ายเครื่องแต่งกายสุภาพบุรุษ-สตรีจากการย้อมสีธรรมชาติที่มีราคาจำหน่ายสูงถึง 7,000 – 12,000 บาท/ชิ้น มูลค่าการจำหน่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิมเดือนละ 1 แสนบาท เป็นเดือนละ 1.5 ล้านบาท

เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับผู้ประกอบการ ได้แก่ การจำหน่ายออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการไลฟ์สดในเพจการจำหน่ายผ่าน line@ การเชื่อมโยงและจับคู่ธุรกิจกับผู้ประกอบการเครือข่าย MOC Biz Club ในภูมิภาคอื่น การประสานความร่วมมือเพื่อขอพื้นที่จัดจำหน่ายในห้างเซ็นทรัลพลาซ่า ซึ่งมีกลุ่มผู้บริโภค

ที่มีกำลังซื้อสูง การสร้างช่องทางการตลาดใหม่ๆ ให้ผู้ประกอบการเครือข่ายที่เป็นรายเล็กๆ หากแต่มีสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและศักยภาพสูง

สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจจังหวัดอุดรธานี เกิดการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการซึ่งมีความหลากหลายในสาขาการประกอบธุรกิจ เช่น ผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหารและเครื่องดื่ม สินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรแปรรูป และการท่องเที่ยว ชุมชน จากเดิมมีสมาชิกเครือข่าย MOC Biz Club 152 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 212 คน

ปัจจัยของความสำเร็จ

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้ง ส่วนราชการในจังหวัด ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน ซึ่งมีเป้าหมายเดียวกันในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดให้เติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และผู้ประกอบการในจังหวัด มีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น มีความเสียสละ และมีจิตอาสา ประกอบกับต้นทุนทางด้านภูมิปัญญา ได้แก่ ศิลปะการมัด การทอ การย้อมผ้าแบบโบราณ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรธานี ที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานเป็นต้นทุนดั้งเดิม เมื่อผนวกกับนวัตกรรมสมัยใหม่ ทำให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ และส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของชุมชนและภาพรวมจังหวัด

